

ПРУЖАНШЧЫНА. ПОЗІРК У МІНУЛАЕ

Шарашова ў аб'ектыве гісторыі

Недалёка ад Пружан, у бок Белаежскай пушчы, знаходзіцца зялёны і ўтульны гарадскі пасёлак Шарашова. Давайце, загінем у яго мінулае.

Першае пісьмае ўпамінанне аб мястэчку Шарашова адносіцца да XIX стагоддзя.

Пасля Вяшчэннай Рымскай імперыі Сігізмунд Гербейштэйн (1565 – 1566) двойчы перасякаў у 1516 – 1517 і 1526 – 1527 гадах Беларусь, накіраваўшыся ў Маскву і Ноўгрод. У яго „Запісках аб Маскавіцкіх справах“ гаворыцца, што „Шарашова, гора, нядаўна пабудаваны ў вякім лесе“.

Калі звярнуцца да назвы „Шарашова“, то яна ўтворана ад уласнага імя Шэрэш, у аснове якога словы „шэры“.

Мястэчка Шарашова належала калісі Флемінгам. Жыхары мястэчка карысталіся мадэбургскім правам.

У XIX стагоддзі Шарашова хутка расце і становіцца

буйным гандлёвым цэнтрам. Развіццю горада не перашкаджала нават нявыгаднае месцазнаходжанне паміж непраходных балот, багны і пясчанай, амаль бясплоднай раўнінай.

У сувязі з тым, што недалёка ад Шарашова, у Белаежскай пушчы, праходзіла граніца з Польскім каралеўствам, у мястэчку разгарнуўся актыўны гандаль таварамі, якія правозіліся праз граніцу кантрабандай. Калі ж граніца была ліквідавана, гандлёвая дзейнасць значна аслабела. Вялікія будынкі гандлёвых радоў, якія напauняліся раней дарагой тканінай, пусцеюць. Многія купецкія сямействы пакідаюць Шарашова і перасяляюцца ў Пінск, Гродна, іншыя буйныя гандлёвыя гарады.

Прамысловасць у Шарашова ў пачатку XIX стагоддзя была прадстаўлена скураным, а пазней, суконным і піваварным прадпрыемствамі. Скураны завод быў

адкрыты яшчэ да 18 г. Так званы „купецкі звод“ меў не больш 5 – 12 рабочых. Тут абраблялася 2-4 тысячы скур у год, гэта была значная частка ў аб'ёме ўсяго губерні.

Заснаваная ў 152 годзе піваварня вырабляла 60 тысяч вёдзер пиваў год на суму 29 тысяч рублёў. Тут працавала 6 рабочых.

У 1845 годзе ў Шарашове адкрылася сельская вучылішча. Вялікую частку насельніцтва мястэчка складалі яўрэі. У іх была вялікая каменная синагога, якая здзіўна вылучалася сярод бедных, напauразвіўшыхся дамоў мяшчан. Пярэдні франтон синагогі быў упрыгожаны двума разляванымі львамі. Драўляныя гандлёвыя рады, якія знаходзіліся ў Шарашове ў XVIII стагоддзі на гандлёвай плошчы, уключалі ў сябе таксама і гарадскую ратушу, якая займала цэнтральнае месца сярод іх. У Шарашове ратуша мела бжежавую кампазіцыю, аб яе прысутнасці гаворыў тошкі дэка-

ратыўны купалок на каньку будынку.

У другой палове XIX стагоддзя на месцы старых з'явіліся новыя, каменныя рады, якія разам з іншымі каменнымі дамамі значна ўпрыгожылі плошчы.

Да нашага часу ў Шарашове захаваліся толькі два помнікі драўлянага дойлідства: званніца (1799 г.), пабудаваная ў стылі барока, і невялікая Петрапаўлаўская царква з некаторымі рысамі класічнага стылю (1824 г.). Помнікам гісторыі можна лічыць таксама магілу вядомага беларускага вучонага XIX стагоддзя Міхаіла Кірылавіча Баброўскага, выкладчыка Віленскага ўніверсітэта, змагара за чысціню мовы, супраць паланізацыі і лацінізацыі, збіральніка беларускіх рукапісаў і Шарашоўскіх могілак, непадалёку ад царквы.

І. МАШКАЛА,
настаўнік СШ №3 г. Пружаны.